

Hög tid förbättra företagsklimatet i Köping

Köpings kommun har rasat år efter år i Svenskt Näringslivs ranking om företagsklimatet. I den senaste mätning som presenterades 24 sept 2019 har Köping rasat 38 placeringar till plats 252. Om den negativa utvecklingen får fortsätta och kommunen går tillbaka lika mycket nästa år kommer Köping att hamna allra sist bland Sveriges 290 kommuner. Detta får inte inträffa. Det krävs aktiva och tydliga insatser från kommunledningen sida för att vända den negativa utvecklingen.

Kungsörs kommun har visat att det går att sätta in åtgärder som snabbt kan vända utvecklingen och påtagligt förbättra företagsklimatet. Kungsör är något av en raket som på ett år tagit ett stort steg med 106 placeringar till plats 91. De har ökat med hela 195 placeringar på tre år. Detta är en medveten satsning som gett resultat.

Hallstahammars kommun är enligt mätningen alltså länets främsta företagarkommun med plats 63. Arboga har ökat med 52 placeringar och når plats 134, vilket är kommunens bästa placering någonsin.

Rankingen bygger dels på statistik från SCB och UC samt på 12 enkätfrågor. Det finns några glädjeämnen för Köpings del och det är Skolans attityder till företagande samt Tele- och IT-nät och Väg, tåg och flyg. Däremot är det botten siffror när det gäller kommunpolitikernas respektive kommunala tjänstemäns attityder till företagande, konkurrens från kommunens verksamheter mot de privata företagen samt kommunens service till företagen.

Sveriges välstånd är ett resultat av framgångsrika och konkurrenskraftiga företag. Det är företagen som är nyckeln till jobb och välfärd. Det lokala företagsklimatet är helt avgörande för en kommuns utveckling, tillväxt och välfärd. Så mycket som fyra av fem jobb skapas idag i de små och medelstora företagen. Därför måste kommunen vara pådrivande när det gäller villkor för näringsutveckling, privat företagande och entreprenörskap.

Man brukar tala om att ett privat företag med fyra anställda med råge finansierar en anställd i offentlig sektor. De privata företagen i Köping med sina 7.680 anställda bidrar med 2 miljarder kronor i skatt varje år till välfärden.

Många kommuner har de senaste åren arbetat målmedvetet för att förbättra det egna företagsklimatet och det har gett resultat. Det kan man bl.a. se i de mätningar som Svenskt Näringsliv gjort i över 20 år. Den kommun som inte lyckas förbättra attityder, servicenivå etc. tappar följaktligen i förhållande till de som ökar.

Självfallet har kommuner olika förutsättningar beroende på traditioner, geografisk läge, folkmängd, arbetsmarknad etc. men några kommuner i landet, som t ex Kungsör har ändå bevisat att med en tydlig och medveten strategi går det att radikalt förbättra företagsklimatet.

Visserligen har Köping, tillsammans med Arboga och Kungsör antagit en gemensam näringslivsstrategi för Västra Mälardalen men det krävs helt andra åtgärder om också Köping ska kunna göra motsvarande resa som Kungsör.

Köping behöver sätta näringslivsfrågorna högt på den kommunala agendan och, tillsammans med företagen, utarbeta en handlingsplan för ett förbättrat företagsklimat. Den bör syfta till att förbättra tjänstemäns- och politikernas attityder gentemot företagen samt öka kommunens konkurrens- och attraktionskraft.

Vi anser att Köping ska ta lärdom av Kungsör och andra kommuner som lyckats vända utvecklingen och sätta tydliga och utvärderingsbara mål för näringsklimatet. Ett mål skulle kunna vara att inom två år ligga i paritet med övriga kommuner i Västra Mälardalen i Nöjd Kund Index (NKI) samt i Svenskt Näringslivs årliga kommunranking.

Handlingsplanen bör också innehålla frågor som att öppna upp välfärdssektorn för fler privata aktörer genom att bl.a. införa Lagen om valfrihetssystem, LOV och s.k. utmaningsrätt av kommunala tjänster.

Politikers och tjänstemäns kunskaper om företagandets villkor måste förbättras liksom dialogen med företagen bl.a. genom regelbundna, veckovisa besök hos företagen i kommunen. Servicen till företagen måste förbättras bl.a. genom tjänstegarantier och genom att göra det lätt för företagen att nå fram till rätt person i kontakten med kommunen. Köping måste engagera sig för en levande handel och att tillse att det finns byggbar mark tillgänglig vid företagsetableringar samt att olika avgiftsnivåer är konkurrenskraftiga.

Kommunen bör tillämpa "en väg in" med företagslots som har ett tydligt serviceuppdrag samt utforma en tydlig och användbar, interaktiv näringspolitisk webb på kommunens webbplats som en avgörande resurs för befintliga företag och för företagsetableringar.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Kristdemokraterna

Att Köpings kommun omedelbart sätter igång ett arbete för att sätta näringslivsfrågorna högt på den kommunala agendan och tillsammans med företagen, utarbeta en handlingsplan för ett förbättrat företagsklimat.

Köping den 30 september 2019
För Kristdemokraternas kommungrupp

Anna-Carin Ragnarsson

Salah Rasho

Per Norin

Kent Lucas

Kommunledningsförvaltningen

Yttrande över motion Dnr 2019/531 "Hög tid att förbättra företagsklimatet i Köping" från Kristdemokraterna i Köpings kommun.

Kristdemokraterna föreslår i sin motion att –

"Köpings kommun omedelbart sätter igång ett arbete för att sätta näringslivsfrågorna högt på agendan och tillsammans med företagen, utarbeta en handlingsplan för ett förbättrat företagsklimat."

Näringslivsfrågorna i Köpings kommun har under många år varit en prioriterad verksamhet med olika former av insatser för att stimulera företagande. Som en kommun med stark industritradition och flera globalt kända varumärken samt en växande befolkning finns det idag goda förutsättningar att driva företag i Köping.

Näringslivsstrukturen ser ut som på de flesta håll i landet med cirka 90 % små- och medelstora företag och 10 % företag med fler än 50 anställda. Siffror från Bolagsverket (191003) säger att det finns totalt 1 627 företag i Köping fördelat på aktiebolag, handelsbolag, enskild firma samt ekonomisk förening. För att främja ett gott klimat för dessa företag att driva sina verksamheter görs ett stort antal insatser årligen – såväl direkt hos företagen som övergripande insatser. Vi kan självkritiskt konstatera att vi uppenbart behöver bli bättre på att sprida information kring dessa insatser till såväl allmänhet som politiska partier.

Så vad gör Köpings kommun för att ständigt förbättra företagsklimatet? Arbetet pågår förstås enskilt i kommunen men även inom ramen för samverkan i Västra Mälardalen.

Som nämns i rubricerade motion har en gemensam **Näringslivsstrategi** för Västra Mälardalen antagits av kommunstyrelserna i Köping, Arboga och Kungsör i maj/juni 2018. Strategin består av två huvudområden – attraktivitet och kompetensförsörjning – och har tagits fram i ett samarbete med regionens företag. För att förverkliga intentionerna i strategin ska det goda samarbetet mellan företagen och kommunerna stärkas ytterligare och visa på att bäst resultat fås genom att vi arbetar tillsammans. Näringslivsstrategin innebär även att kommunernas näringslivsavdelningar praktiskt arbetar tillsammans för ett gott företagsklimat i hela Västra Mälardalen.

En gemensam arena för samverkan mellan näringslivet och kommunerna är **Västra Mälardalen i Samverkan – ViS**. I föreningen sker aktiviteter som utnämning av Månadens Förebild, diplomering till Västra Mälardalen-värd, stormöten, projekt, gemensam hemsida, VM-festen och marknadsföring m.m.

Näringslivsavdelningen

Postadress
Köpings kommun
731 85 Köping

Besöksadress
Glasgatan 20

Telefon
0221-250 00

Fax
0221-288 64

Webbplats och e-post
www.koping.se
kommunledning@koping.se

Bankgiro
991-1215

Org. nr
212000-2114

Styrelsen i föreningen består av representanter för såväl kommunerna (näringslivscheferna) som företagarföreningarna.

Kompetensförsörjning

Ett gemensamt *HR-nätverk* har bildats med representation från företag, Region Västmanland, Handelskammaren Mälardalen och de tre kommunerna. Syftet är att snabbt kunna fånga upp de behov och utmaningar som finns inom kompetensförsörjning men även att göra gemensamma marknadsföringsinsatser med regionens arbetsgivare, vilket är en tydlig önskan från HR-nätverket. Som ett första led i den gemensamma marknadsföringen har ett material tagits fram av kommunernas näringslivsavdelningar utifrån ett "storytelling"-perspektiv på temat närhet. I Västra Mälardalen har vi nära till vatten, världen, varandra etc. Materialet kommer kunna användas i olika sammanhang och av samtliga aktörer i HR-nätverket som kommer att få ett samlat material. Det har även producerats en kortare film om kommunerna i Västra Mälardalen som är fri att användas av arbetsgivarna.

För att följa upp och i möjligaste mån uppfylla behovet av kompetens hos regionens arbetsgivare, via bland annat HR-nätverket, finns *Yrkesrådet Västra Mälardalen*.

Yrkesrådet är ett initiativ från vuxenutbildningarna i Köping, Arboga och Kungsör. I Yrkesrådet finns representanter med från alla tre kommuner. Det är politiker, rektorer från vuxenutbildningen, näringslivsenheterna, Arbetsförmedlingen, Teknikcollege, Vård och omsorgscollege, Industriföreningen, Handelskammaren och Arbetsmarknadsenheten. Yrkesrådet startade 20 april 2017 och träffas 2 gånger per termin. Forumet har visat sig vara en effektiv plattform för att lyfta kompetensfrågor.

Uppgiften för yrkesrådet är att:

- Inventera dagsaktuellt kompetensbehov
- Samordna utbildningsinsatser som matchar behovet.

En arbetsgrupp till Yrkesrådet är tillsatt som träffas mellan Yrkesrådets möten. Arbetsgruppen ser till att sätta agendan för Yrkesrådet och att förverkliga det som Yrkesrådet beslutar.

Köpings kommun deltar även i projektet YH Mälardalen som drivs av Handelskammaren Mälardalen med syfte att möta upp kompetensbehovet i näringslivet med att förbereda och ansöka om Yrkeshögskoleutbildningar. Det har för närvarande bl.a. resulterat i utbildningarna Produktionstekniker, Elkraftsingenjör och Specialistsjuksköterska inom demens.

Datum
2019-10-16

Attraktivitet

Under den här rubriken finns ett flertal olika insatser som gemensamt har uppgiften att öka attraktiviteten för Köping och Västra Mälardalen.

Etableringar

Etableringar är en viktig del av detta arbete och berör flera förvaltningar i kommunen. För att underlätta för företag som vill etablera sig i kommunen eller om det är ett befintligt företag som vill expandera ordnas *Lotsmöten* en förmiddag i månaden på Samhällsbyggnadsförvaltningen. Där får företaget möta de tjänstepersoner som ärendet har behov av, t ex bygglovschef eller planarkitekt. Samhällsbyggnadschefen och näringslivschefen är alltid med på dessa möten. Det har visat sig vara väldigt effektivt och många frågor kan få svar vid ett och samma tillfälle. Mellan dessa Lotsmöten sker enskilda möten med företagare för att diskutera en eventuell etablering eller expansion.

Samhällsbyggnadsförvaltningen och Näringslivsavdelningen har en löpande dialog för att diskutera etableringsfrågorna eftersom kontakter med etablerade företag sker i båda verksamheterna. Så istället för En-väg-In så har vi två och ett gemensamt arbetssätt för att göra processen så smidig som möjligt för företaget.

Fjärrvärme Köping-Arboga

Sedan långt tillbaka finns ett etablerat samarbete mellan Köpings kommun och Yara, där parterna samverkar för att tillgodose fjärrvärmeverksamheten i Köpings kommun med den lokala överskottsvärmen som uppstår i industrin.

Sedan 1982 så finns det ett avtalsförhållande mellan parterna vilket har bidragit till en lokal lösning för återvinning av spillvärme och som hade förorsakat en sämre miljöprestanda lokalt om inte samverkan fanns på plats. Vi vill även mena att tack vare dessa goda erfarenheter så kan det ha påverkat Yaras beslut om att förlägga ytterligare ny produktionskapacitet till Köping.

Arbetet med att tillvarata överskottsvärme har med tiden successivt utvidgats, vilket innebär att ett antal företag på orten idag levererar överskottsvärme till fjärrvärmenätet, i dagsläget så är det tre leverantörer, men diskussioner med ytterligare part pågår.

2012 genomförde Köpings kommun och Nordkalk en större satsning på en produktionsenhet för överskottsvärme från ugnen på Nordkalk. Det investerades i en ny avgaspanna vilken integrerades i processen på Nordkalk. Detta bidrag har ytterligare stärkt miljön och ekonomierna för parterna i projektet.

Mälarhamnar AB - Köping

Sedan undertecknandet av avsiktsförklaring mellan Sjöfartsverket/Västerås stad/Köpings kommun har kommunfullmäktige beslutat att rusta upp hamnen i Köping samt muddra farleden in till hamnen för att säkerställa en säker farled in i

Datum
2019-10-16

hamnen. Beslutet är historiskt och såväl ekonomiskt som miljömässigt tar hamnverksamheten i Köping stora kliv in i framtiden. Detta 600 mkr investeringsbeslut kommer för lång tid framöver att påverka industrins möjligheter till framtida ekonomiska och miljömässiga transportlösningar via Köpings hamn. Här tar kommunen inte bara ett lokalt ansvar utan även ett regionalt ansvar för framtida godsflöden. Denna investering påverkar även kommunikationerna på väg och järnväg.

Stockholm Business Alliance (SBA) är ett partnerskap mellan 55 kommuner i åtta län där fokus ligger på att attrahera utländska investeringar till regionen. Köpings kommun är en av dess medlemmar. Arbetet delas in i de tre delarna investeringsfrämjande, internationell marknadsföring och näringslivsservice/NKI. Samarbetet inom SBA bygger på ett femårigt avtal där Stockholm Business Region (SBR) har uppdraget att för regionens räkning och i samarbete med kommunerna genomföra de aktiviteter som pekas ut i den gemensamma verksamhetsplanen. Vid behov har även SBA direkt kontakt med företag i Köping och kan bistå med kunskap och kompetens.

En gemensam **digital etableringskarta** för Västra Mälardalen är framtagen för att visa på det totala utbudet av mark för etablering. Den finns att tillgå på samtliga tre kommuners hemsidor. Under 2020 kommer ett proaktivt marknadsföringsarbete intensifieras med deltagande på mässor, framtagande av publikationer, uppsökande verksamheter etc.

Under 2019 har SKL:s utbildning **Förenkla helt enkelt** genomförts för kommunala tjänstepersoner med mycket företagskontakter i Västra Mälardalen.

Syftet har varit att belysa att service i myndighetsutövningen handlar om att med utgångspunkt i företagets processer och behov tillämpa demokratiskt fastställda regler. Att ge företagen de bästa förutsättningarna att uppnå reglernas syfte – helt enkelt. Vid fyra tillfällen under året har träffar arrangerats och resultatet från det arbetet är en handlingsplan för hur vi arbetar med service till företagen och ska nu implementeras på respektive förvaltning.

Mötesplatser

Mötesplatser där kommunen och företagen kan träffas för en dialog och gemensamt arbete är väldigt viktigt för ett gott företagsklimat. I Köpings kommun har vi ett flertal:

Fyra gånger per år samlar näringslivschefen ordföranden för de **företagarföreningar** som finns i kommunen för ett samtal och dialog om vad som händer i respektive organisationer. Ett utbyte av information inte bara mellan kommunen och föreningarna utan även en möjlighet för föreningarna att ta del av varandras verksamheter. Dessa möten har en lång tradition och är en viktig arena för samverkan.

Datum
2019-10-16

Företagsbesök genomförs av kommunstyrelsens ordförande, kommunchefen och näringslivschefen med en regelbundenhet om varannan vecka. Därutöver görs ett flertal besök av såväl näringslivschefen som övrig personal på näringslivs-avdelningen. På de större industriföretagen Volvo, GKN, Yara och Leax görs enligt överenskommelse årliga besök.

Företagsfrukostar arrangeras den första onsdagen i varje månad på Forum i Köping och är utan tvekan det mest publika mötet med ett snitt på ca 80 besökare vid varje tillfälle. Där ges företagen möjlighet att vara värd för en frukost och får på så sätt extra tid och plats att exponera sitt företag. I programmet för frukosten lyfts aktuella exempel fram från kommunens näringsliv eller andra organisationer med koppling till näringslivet som t ex Arbetsförmedlingen. Önskvärt vid dessa tillfällen är en bättre närvaro av såväl kommunala tjänstepersoner med mycket näringslivskontakter samt politiker, vilket kan ge intressanta samtal över en kopp kaffe.

Miljökontoret bjuder regelbundet in företag till **informations- och dialogträffar**. Träffarna är ett tillfälle för företag att få mer kunskap om lagstiftningens krav utifrån olika teman, oftast med hjälp av en extern föreläsare. Det är också ett tillfälle för företagen att ta del av varandras erfarenheter. Syftet är också att underlätta i tillsynen både för verksamhetsutövare och för tillsynsmyndighet. Till träffarna bjuder miljökontoret in företag i livsmedelsbranschen, miljöfarliga verksamheter och hälsoskyddsverksamheter.

Miljökontoret har nyligen tagit fram ett informationsmaterial om vår tillsyn för nya verksamhetsutövare som erbjuder livsmedel, kosmetiska produkter och kemikalier. Informationen har tagits fram på flera språk.

Besöksnäringen

Sedan 1 januari 2019 är turismenheten införlivad i näringslivsavdelningen. Det möjliggör ett större fokus på besöksnäringen när det gäller affärsutveckling av företagen inom denna bransch för att på så sätt uppnå en mer ekonomiskt hållbar utveckling.

Stadskärnutveckling

Att utveckla Köpings centrala delar är en fråga med särskilt fokus just nu där Köping, liksom många städer globalt, har stora utmaningar när det gäller den traditionella handeln. E-handeln är en stor faktor i sammanhanget och ökar för varje år som går. För 2018 stod e-handeln för 9,8 % av den totala handeln i Sverige och hade en ökning 2018 med 15 %. De varugrupper som handlas mest av på nätet är kläder och skor med 39 % (HUI Research). Det här är en verklighet vi måste förhålla oss till och arbeta med olika insatser i denna nya kontext.

Från februari 2019 till februari 2020 är tjänsten som centrumledare integrerad i näringslivsavdelningens arbete. Marina Wideaus är anställd i Köpings kommun för att till 50 % arbeta med att utveckla centrum med ett särskilt fokus på nya

Datum
2019-10-16

etableringar som kan vara traditionell handel eller andra verksamheter som t ex café, showroom, pop-up butiker och gym. Resterande 50 % arbetar hon som näringslivsutvecklare och tillsammans blir det en effektiv kombinerad tjänst.

Ett nätverk av fastighetsägare i centrum, inklusive KBAB, är bildat för att öka samarbetet och gemensamt arbeta för att utveckla centrum. Ny forskning visar på att mötesplatser och fler bostäder i centrala delarna av en stad är nyckeln för att behålla en levande stadskärna. Just nu arbetas det med bägge delarna i Köping.

Diskussion förs även inom ramen för Samverkan i Västra Mälardalen om att ha en gemensam centrumutvecklare för att arbeta mer effektivt och samlat kring frågan.

Projekt

Kommunens näringslivsavdelning arbetar kontinuerligt med olika projekt med extern finansiering. Det ger fördelar med att växla upp befintliga resurser med både finansiering och personal och rikta insatser mot specifika behov hos näringslivet.

Nedan följer exempel av pågående eller nyss avslutade projekt.

Projekt "Biogas Västra Mälardalen" – avslutat. (Köpings kommun projektägare)

Med stöd från Leader Mälardalen har en förstudie genomförts under perioden september 2018 till mars 2019, med syfte att identifiera förutsättningarna för en biogasproduktion i Västra Mälardalen med råvara från regionens lantbrukare.

Förstudien har undersökt hur en ekonomisk och ekologiskt hållbar produktionsanläggning av biogas lokalt i Västra Mälardalen kan anläggas som bidrar till en minskning av kväveutsläppen globalt. Att profilera regionen som hållbar och skapat ett utökat samarbete med lokala företag kring biogasen har även varit i fokus under arbetet.

Ett knappt 20-tal lantbruk i Västra Mälardalen har omfattats av förstudien och inventeringen av tillgänglig biomassa i form av gödsel i regionen gav ett resultat om 100 000 m³. Kunsksinhämtning i form av studiebesök och studieresor har genomförts och kontakter tagit med såväl potentiella kunder som med andra samarbetspartners. Nästa steg diskuteras av projektets styrgrupp utifrån resultatet av förstudien.

Projekt "Nära Mat" – pågående. (Köpings kommun projektägare).

Från september 2019 till april 2021 pågår projektet Nära Mat. Projektet finansieras av Länsstyrelsen i Västmanland, Sparbanken Västra Mälardalen samt samarbetande företag.

Projektets övergripande syfte är att öka länets produktion av småskaligt och hantverksmässigt producerade livsmedel bestående av lokalt producerade råvaror, som förädlas lokalt och säljs på den lokala marknaden. Med lokalt avses i det här

Datum

2019-10-16

sammanhanget Västmanlands län även om projektet har ett särskilt fokus på Västra Mälardalen och Surahammar.

Projektet kommer att arbeta för att förverkliga den nationella och regionala livsmedelsstrategin.

Projekt "Västra Mälardalens Industriella Symbios" - pågående. (ViS projektägare, Köpings kommun driftsansvarig).

Projektet finansieras av Leader Mälardalen med en projekttid från februari 2019 till maj 2022.

Industriell symbios handlar om samarbeten mellan olika typer av företag och organisationer inom ett geografiskt område där ena aktörernas överskott och rest blir andra aktörers råvara och resurs.

När de gemensamt optimerar sin resursanvändning ger det ekonomiska, miljömässiga och sociala vinster, vilket ger en konkurrensfördel på marknaden.

Industriell symbios är en del i den cirkulära ekonomin.

Projekt "Framtidens Företagare" – avslutat (Köpings kommun projektägare).

Under läsåret 2018/2019 har projektet Framtidens Företagare genomförts med uppdrag från alla kommuner i Västmanland förutom Västerås.

Syftet med projektet har varit att elever i åk 8 och 9 i grundskolan och åk 1 på gymnasiet ges möjlighet, genom ett entreprenöriellt lärande och personlig utveckling, att driva sitt eget företag under några sommarveckor.

Målen har varit att:

- Att öka förståelsen för och kunskapen kring entreprenörskap för elever i åk 8 och 9 i grundskolan samt åk 1 i gymnasiet.
- Att öka självkänslan och "ta-sig-för-samheten" hos eleverna.
- Att ta det framarbetade konceptet Framtidens Företagare vidare till samtliga kommuner i Västmanlands län och ge fler elever möjlighet att delta och skapa ett entreprenöriellt intresse.
- Att få samordningsvinster genom en koordinering av insatserna för hela länet.
- Att skapa en "röd tråd" kring entreprenörskap i skolan genom att samverka mellan konceptet Framtidens Företagande och Ung Företagsamhets i Västmanland

Projektet har finansierats av Västmanlands Kommuner (VK), Sala Sparbank, Sparbanken Västra Mälardalen, Sparbanksstiftelsen Nya samt Region Västmanland.

Datum
2019-10-16

Slutsats

Att avsätta resurser för att skriva en handlingsplan för ett förbättrat företagsklimat känns inte relevant för tillfället. En tydlig inriktning med utgångspunkt i den framtagna Näringslivsstrategin finns och där ständig dialog med företagen är inkluderad i såväl framtagandet av strategin som löpande. Med den organisation som nu finns med en större näringslivsavdelning, bättre dialog internt mellan förvaltningarna samt de olika arenorna för samverkan inom Västra Mälardalen känns det tillfyllest.

Det som vi kommer att arbeta mera kring är det uppenbara behovet av kommunikation om vilka insatser som görs inom ramen för arbetet med ett gott företagsklimat – både internt och externt.

Sara Schelin, kommunchef

Camilla Nilsson, näringslivschef

Christer Nordling, teknisk chef

Gun Törnblad, samhällsbyggnadschef

Linda Eriksson, tf miljöchef